

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет економіки та управління

Кафедра управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та  
навчальної роботи

Жильцов О.Б.

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**УПРАВЛІННЯ ПОВЕДІНКОЮ ПЕРСОНАЛУ**

для студентів

спеціальності	073 Менеджмент
освітнього рівня	перший (бакалаврський)
спеціалізації	073.00.01 Менеджмент організацій

Київ – 2023

**Розробник:**

Бреус Юлія Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри управління факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

**Викладач:**

**Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри управління**

Протокол від 29 серпня 2023 р. № 9

Завідувач кафедри



(підпис)

Оксана МАРУХЛЕНКО

**Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) 073.00.01 “Менеджмент організацій”**

(назва освітньої програми)

28 серпня 2023 р.

Керівник освітньої програми




(підпис)

Олена АКІЛІНА

**Робочу програму перевірено**

«29» серпня 2023 р.

Заступник декана



(підпис)

Оксана КАЗАК

**Пролонговано:**

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ПІБ), «\_\_» \_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ПІБ), «\_\_» \_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ПІБ), «\_\_» \_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ПІБ), «\_\_» \_\_\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5/ 150	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі:		
Аудиторні	70	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	42	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо управління поведінкою персоналу; оволодіння засобами ефективного впливу менеджера на співробітників для забезпечення якості виконуваної роботи та мотивації персоналу організації.

Завданнями дисципліни є оволодіння такими компетентностями:

### *I. Загальнопредметні компетентності:*

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність до генерування нових ідей (креативність).

### *II. Фахові компетентності:*

- Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними

- Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
- Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
- Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати управлінські рішення та забезпечувати умови їх реалізації.
- Розуміти принципи права та використовувати їх у професійній діяльності.
- Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
- Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
- Навички застосування сучасного інструментарію для забезпечення розвитку персоналу організації, наставництва, коучінгу та управління діловою кар'єрою.

### **3. Результати навчання за дисципліною**

**Студент має знати та розуміти:**

- Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

**Студент має уміти:**

- Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.
- Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
- Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
- Демонструвати спроможність застосовувати новітні технології у професійній діяльності, готовність і здатність шляхом самоосвіти, вивчення позитивного досвіду, удосконалювати свої управлінські навички.

## 4. Структура навчальної дисципліни

### Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<b>Змістовий модуль I.</b>							
<b>Концептуальні основи поведінки особистості в організації</b>							
Тема 1. Концепція організаційної поведінки	6	4	2	-	-	-	-
Тема: Аналіз організаційної поведінки з погляду індивідуума, групи та організації в цілому.	4	-	-	-	-	-	4
Тема 2. Людина в системі організаційної поведінки	6	4	2	-	-	-	-
Тема: Закони поведінки індивіда	4	-	-	-	-	-	4
Тема 3. Модель взаємодії людини та організаційного оточення	6	2	4	-	-	-	-
Тема: Моделювання програм індивідуальної поведінки	3	-	-	-	-	-	3
Модульний контроль	2						
Разом	31	10	8	-	-	-	11
<b>Змістовий модуль II.</b>							
<b>Управління ефективною поведінкою персоналу</b>							
Тема 1. Атестація та оцінка персоналу	6	2	4	-	-	-	-
Тема: Визначення індивідуальної вартості працівника	3	-	-	-	-	-	3
Тема 2. Навчання та професійний розвиток персоналу	6	4	2	-	-	-	-
Тема: Професійне навчання в зарубіжних фірмах	3	-	-	-	-	-	3
Тема 3. Мотивація поведінки працівника в організації	6	2	4	-	-	-	-
Тема: Короткострокові та довгострокові програми з мотивації та утримання співробітників	4	-	-	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	10	-	-	-	10
<b>Змістовий модуль III.</b>							
<b>Управління трудовою дисципліною</b>							
Тема 1. Трудова дисципліна як складова управління персоналом	6	4	2	-	-	-	-
Тема: Порушення трудової дисципліни	3	-	-	-	-	-	3
Тема 2. Деструктивна поведінка людей в організації	6	4	2	-	-	-	-

Тема: Внутрішній контроль в організації для забезпечення боротьби з шахрайством	4	-	-	-	-	-	4
Тема 3. Управління змінами в організаційній поведінці	6	4	2	-	-	-	-
Тема: Оцінювання потенційного опору змінам та його мінімізація	4	-	-	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	31	12	6	-	-	-	11
<b>Змістовий модуль IV.</b>							
<b>Управління поведінкою груп</b>							
Тема 1. Формування груп та команди в організаціях	6	2	4	-	-	-	-
Тема: Функції міжособової комунікації в групах	3	-	-	-	-	-	3
Тема 2. Поведінковий аспект прийняття колективних рішень	6	2	4	-	-	-	-
Тема: Становлення формальних та неформальних ролей у групах	3	-	-	-	-	-	3
Тема 3. Управління конфліктами та стресами в організації	4	2	2	-	-	-	-
Тема: Забезпечення соціального захисту персоналу	4	-	-	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	28	6	10	-	-	-	10
<b>Усього</b>	<b>122</b>	<b>36</b>	<b>34</b>				<b>42</b>

## 5. Програма навчальної дисципліни

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

#### Концептуальні основи поведінки особистості в організації

##### Тема 1. Концепція організаційної поведінки

Сутність поняття “поведінка” Предмет організаційної поведінки. Об’єкти вивчення організаційної поведінки і різноманітні підходи.

Визначення поведінки за К. Левінім. Фактори, які впливають на формування загальної поведінки.

Аналіз організаційної поведінки з погляду індивідуума, групи та організації в цілому.

**Ключові поняття:** *поведінка; організація; організаційна поведінка.*

**Лекція 1, 2. Концепція організаційної поведінки (4 год).**

**Семінарське заняття №1. Концепція організаційної поведінки (2 год).**

##### Тема 2. Людина в системі організаційної поведінки

Базові позиції управління поведінкою людей в організації. Індивідуальний рівень моделі організаційної поведінки. Індивідуальні цінності, які впливають на поведінку індивіда в організації. Поширене ставлення індивіда в організації.

Поняття індивідуальності. Ознаки індивідуальності. Індивідуальні характеристики особистості, що впливають на поведінку людини в організації. Поведінка людини в організації. Характерні риси особистості, пов'язані з її поведінкою в організації: інтерналізм, екстерналізм, авторитаризм, орієнтація на досягнення, схильність до ризику.

**Ключові поняття:** *індивідуальність; цінності; риси особистості; інтерналізм, екстерналізм, авторитаризм, орієнтація на досягнення, схильність до ризику.*

**Лекція 3, 4. Людина в системі організаційної поведінки (4 год).**

**Семінарське заняття №2. Людина в системі організаційної поведінки (2 год).**

**Тема 3. Модель взаємодії людини та організаційного оточення**

Визначення соціальної ролі в організації. Детермінанти виконання соціальних ролей. Проблеми та способи встановлення взаємодії людини та організації. Посадова модель поведінки.

Особистісний потенціал працівника та його вплив на поведінку в організації. Сутність «я»-концепції. Захисна поведінка та її механізм.

Модель Майерс-Бриггс. Комбінування типів і особливості поведінкових реакцій.

Методи визначення типу особистості та моделювання програм індивідуальної поведінки.

**Ключові поняття:** *соціальна роль; посадова модель поведінки; компетенції; потенціал працівника; «я»-концепція; захисна поведінка.*

**Лекція 5. Модель взаємодії людини та організаційного оточення (2 год).**

**Семінарське заняття №3, 4. Модель взаємодії людини та організаційного оточення (4 год).**

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II**

### **Управління ефективною поведінкою персоналу**

**Тема 1. Атестація та оцінка персоналу**

Поняття та завдання атестації персоналу. Об'єкти та показники атестації. Організація і методи атестації. Етапи проведення атестації.

Зміст, завдання і основні підходи до оцінки персоналу. Принципи та процедури проведення оцінки персоналу. Критерії відбору і оцінки персоналу. Методи оцінки працівників. Повідомлення працівника про результати оцінки.

**Ключові поняття:** *атестація персоналу; методи атестації; оцінка роботи персоналу; методи оцінки персоналу; індивідуальна вартість працівника.*

**Лекція 6. Атестація та оцінка персоналу (2 год).**

**Семінарське заняття №5, 6. Атестація та оцінка персоналу (4 год).**

**Тема 2. Навчання та професійний розвиток персоналу**

Суть професійного розвитку персоналу та завдання управління ним. Організація системи професійного навчання персоналу. Методи і форми

професійного навчання. Особливості навчання дорослих. Підвищення кваліфікації кадрів (персоналу). Професійне навчання в зарубіжних фірмах.  
**Ключові поняття:** *професійний розвиток; навчання; навчання дорослих; підвищення кваліфікації.*

**Лекція 7, 8. Навчання та професійний розвиток персоналу (4 год).**

**Семінарське заняття №7. Навчання та професійний розвиток персоналу (2 год).**

### **Тема 3. Мотивація поведінки працівника в організації**

Мотивація як процес спонукання індивіда чи групи людей. Мотиви та потреби людини. Процес мотивації в системі організаційної поведінки. Мотиваційне поле. Разові настанови щодо мотивації виконання роботи.

Заохочення та примус. Матеріальні та нематеріальні стимули. Регулятори мотивації та основні мотиватори організаційної поведінки. Види винагород. Методи соціального впливу та морального стимулювання. Короткострокові та довгострокові програми з мотивації та утримання співробітників.

**Ключові поняття:** *мотивація; мотив; мета; потреби; стимул; матеріальні та нематеріальні стимули.*

**Лекція 9. Мотивація поведінки працівника в організації (2 год).**

**Семінарське заняття №8, 9. Мотивація поведінки працівника в організації (4 год).**

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III**

### **Управління трудовою дисципліною**

### **Тема 1. Трудова дисципліна як складова управління персоналом**

Корпоративна культура в системі управління персоналом. Етична складова поведінки. Ставлення до праці.

Суть і різновиди дисципліни. Механізми та методи управління дисципліною. Правила внутрішнього трудового розпорядку, посадова інструкція і трудовий договір. Створення систем контролю за постановкою завдань і виконанням обов'язків. Порухення трудової дисципліни.

**Ключові поняття:** *корпоративна культура; ставлення; дисципліна; управління дисципліною; правила внутрішнього трудового розпорядку, посадова інструкція; трудовий договір.*

**Лекція 10, 11. Трудова дисципліна як складова управління персоналом (4 год).**

**Семінарське заняття №10. Трудова дисципліна як складова управління персоналом (2 год).**

### **Тема 2. Деструктивна поведінка людей в організації**

Деструктивна, девіантна, делінквентна поведінка людей в організації. Поняття про асертивну поведінку.

Маніпулятивна поведінка та заходи з її обмеження. Причини маніпуляцій в організації. Прийоми маніпуляції. Методи нейтралізації маніпуляцій.

Конструктивні методи впливу на працівників.



**Ключові поняття:** *деструктивна поведінка; девіантна поведінка; делінквентна поведінка; асертивна поведінка; маніпуляції; психологічні методи впливу.*

**Лекція 12, 13. Деструктивна поведінка людей в організації (4 год).**

**Семінарське заняття №11. Деструктивна поведінка людей в організації (2 год).**

### **Тема 3. Управління змінами в організаційній поведінці**

Природа організаційних змін. Проблеми управління змінами. Процес організаційних змін. Принципи та методи управління змінами. Чинники успіху при управління змінами.

Поняття протидії (опору) змінам з боку персоналу. Аналіз готовності до змін. Причини опору (протидії). Принципи та методи подолання протидії змінам. Оцінювання потенційного опору змінам та його мінімізація.

**Ключові поняття:** *організаційні зміни; управління змінами; опір змінам.*

**Лекція 14, 15. Управління змінами в організаційній поведінці (4 год).**

**Семінарське заняття №12. Управління змінами в організаційній поведінці (2 год).**

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV Управління поведінкою груп**

### **Тема 1. Формування груп та команди в організаціях**

Причини об'єднання людей у групи та команди. Компоненти ефективної роботи груп.

Фази групового розвитку. Допомога групі в її русі до більшої ефективності. Базові приклади групової взаємодії.

Модель процесу комунікації. Вербальна та невербальна комунікаційна поведінка. Підвищення особистої об'єктивності в контактах. Комунікативні бар'єри. Ефективні засоби комунікації та їх вплив на групову поведінку.

**Ключові поняття:** *група; команда; груповий розвиток; комунікаційна поведінка; комунікативні бар'єри.*

**Лекція 16. Формування груп та команди в організаціях (2 год).**

**Семінарське заняття №13, 14. Формування груп та команди в організаціях (4 год).**

### **Тема 2. Поведінковий аспект прийняття колективних**

Рольова поведінка членів груп у процесі прийняття групових рішень. Статус, ролі, цінності, норми, санкції. Групові цінності, збіг особистих та групових цінностей. Становлення формальних та неформальних ролей у групах.

Методи корекції поведінки в системі «керівник-підлеглий» у світі нової філософії менеджменту.

Методологія прийняття колективних рішень і створення атмосфери творчості.

**Ключові поняття:** *групові рішення; статус; ролі; цінності; норми; санкції.*

**Лекція 17. Поведінковий аспект прийняття колективних рішень (2 год).**

**Семінарське заняття №15, 16. Поведінковий аспект прийняття колективних рішень (2 год).**

### Тема 3. Управління конфліктами та стресами в організації

Сутність поняття “конфлікт”. Види конфліктів. Причини конфліктів. Стадії конфліктів. Дії менеджера щодо попередження та вирішення конфлікту. Методи з’ясування конфліктів. Стресові ситуації та їх вплив на організаційну поведінку. Ситуації покарання і звільнення. Забезпечення соціального захисту персоналу.

**Ключові поняття:** *конфлікт; стрес; стресори; покарання; звільнення.*

**Лекція 18. Управління конфліктами та стресами в організації (2 год).**

**Семінарське заняття №17. Управління конфліктами та стресами в організації (2 год).**

## 6. Контроль навчальних досягнень

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	4	4	6	6	3	3
Відвідування семінарських занять	1	4	4	5	5	3	3	5	5
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	4	40	5	50	3	30	5	50
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	89	-	99	-	79		98
Максимальна кількість балів: 365									
Розрахунок коефіцієнта: Коефіцієнт: $6,08$ ( $365:60=6,08$ )									

### 6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
<b>Змістовний модуль 1.</b>			
<b>Концептуальні основи поведінки особистості в організації</b>			
1	Аналіз організаційної поведінки з погляду індивідуума, групи та організації в цілому	4	5
2	Характерні риси особистості, пов'язані з її поведінкою в організації	4	5
3	Моделювання програм індивідуальної поведінки	3	5
<b>Змістовний модуль 2.</b>			
<b>Управління ефективною поведінкою персоналу</b>			
4	Визначення індивідуальної вартості працівника	3	5
5	Професійне навчання в зарубіжних фірмах	3	5
6	Короткострокові та довгострокові програми з мотивації та утримання співробітників	4	5
<b>Змістовний модуль 3.</b>			
<b>Управління трудовою дисципліною</b>			
7	Порушення трудової дисципліни	3	5
8	Внутрішній контроль в організації для забезпечення боротьби з шахрайством	4	5
9	Оцінювання потенційного опору змінам та його мінімізація	4	5
<b>Змістовний модуль 4.</b>			
<b>Управління поведінкою груп</b>			
10	Функції міжособової комунікації в групах	3	5
11	Становлення формальних та неформальних ролей у групах	3	5
12	Забезпечення соціального захисту персоналу	4	5
	Разом:	42	60

*Критерії оцінювання завдань та кількість балів:*

- своєчасність виконання навчальних завдань – 1 бал;
- повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- якість виконання навчальних завдань – 1 бал;
- самостійність виконання – 1 бал;
- творчий підхід та ініціативність у виконанні завдань – 1 бал.

6.3 **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Після вивчення студентами тем навчального курсу, що входять до окремої змістової теми, проводиться модульний контроль. Для його проведення використовуються варіанти модульних контрольних робіт. Зміст завдань охоплює всі питання теми, включаючи винесені на самостійне вивчення.

Складовими частинами варіанту контрольного модульного завдання є: тести, теоретичні питання та ситуаційна вправа. Кожна контрольна робота оцінюється 25 балами, з них: 10 балів – тестові завдання (1 правильна відповідь – 1 бал), 10 балів – теоретичні питання (90-100% відповіді на 2 теоретичні питання), 5 балів – ситуаційна вправа (90-100% розв'язання ситуаційної вправи).

6.4 **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Семестровий контроль знань студентів з дисципліни є визначенням рівня засвоєння кожним студентом навчальної програми. Ця інтегральна рейтингова оцінка вираховується, як сума накопичених балів поточної успішності, що складається зі змістових модульних контролів, самостійних робіт, роботи на семінарських заняттях, балів за відвідування лекцій та семінарів, за всіма видами робіт, передбачених для даної дисципліни. Студент, що набрав протягом семестру за підсумковим оцінюванням не менше 35 балів (з коефіцієнтом перерахунку 6,08) отримує допуск до іспиту.

Форма проведення іспиту: **письмова**

Тривалість проведення іспиту: **1 год. 20 хв.**

Максимальна кількість балів: **40 балів**

Критерії оцінювання:

**20 балів – відповідь на два теоретичні питання,  
20 балів – вирішення кейсу**

#### 6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Сутність поняття поведінки та організаційної поведінки.
2. Фактори, які впливають на формування загальної поведінки.
3. Аналіз організаційної поведінки з погляду індивідуума, групи та організації в цілому.
4. Поняття індивідуальності. Індивідуальні характеристики особистості, що впливають на поведінку людини в організації.
5. Характерні риси особистості, пов'язані з її поведінкою в організації.
6. Закони поведінки індивіда.
7. Визначення соціальної ролі в організації.
8. Детермінанти виконання соціальних ролей.
9. Посадова модель поведінки.
10. Особистісний потенціал працівника та його вплив на поведінку в організації.
11. Модель Майєрс-Бриггс. Комбінування типів і особливості поведінкових реакцій.
12. Методи визначення типу особистості.
13. Моделювання програм індивідуальної поведінки.
14. Поняття та завдання атестації персоналу.
15. Організація і методи атестації.
16. Етапи проведення атестації.
17. Зміст, завдання і основні підходи до оцінки персоналу.
18. Принципи та процедури проведення оцінки персоналу.
19. Методи оцінки працівників.
20. Повідомлення працівника про результати оцінки.
21. Визначення індивідуальної вартості працівника.
22. Суть професійного розвитку персоналу.
23. Організація системи професійного навчання персоналу.
24. Методи і форми професійного навчання.

25. Особливості навчання дорослих.
26. Підвищення кваліфікації кадрів (персоналу).
27. Процес мотивації в системі організаційної поведінки.
28. Матеріальні та нематеріальні стимули.
29. Регулятори мотивації та основні мотиватори організаційної поведінки.
30. Методи соціального впливу та морального стимулювання.
31. Короткострокові та довгострокові програми з мотивації та утримання співробітників.
32. Суть і різновиди дисципліни.
33. Механізми та методи управління дисципліною.
34. Правила внутрішнього трудового розпорядку, посадова інструкція і трудовий договір.
35. Створення систем контролю за постановкою завдань і виконанням обов'язків.
36. Порухення трудової дисципліни.
37. Маніпулятивна поведінка та заходи з її обмеження.
38. Причини маніпуляцій в організації.
39. Прийоми маніпуляції. Методи нейтралізації маніпуляцій.
40. Внутрішній контроль в організації для забезпечення боротьби з шахрайством.
41. Конструктивні психологічні методи впливу на працівників.
42. Принципи та методи управління змінами.
43. Поняття протидії (опору) змінам з боку персоналу. Причини опору (протидії).
44. Принципи та методи подолання протидії змінам.
45. Оцінювання потенційного опору змінам та його мінімізація.
46. Фази групового розвитку.
47. Допомога групі в її русі до більшої ефективності.
48. Функції міжособової комунікації в групах (когнітивна - пізнання, перцептивна - сприйняття, інтерактивна - взаємодія).
49. Вербальна та невербальна комунікаційна поведінка.
50. Підвищення особистої об'єктивності в контактах.
51. Ефективні засоби комунікації та їх вплив на групову поведінку.
52. Рольова поведінка членів груп у процесі прийняття групових рішень.
53. Групові цінності, збіг особистих та групових цінностей.
54. Становлення формальних та неформальних ролей у групах.
55. Методи корекції поведінки в системі «керівник-підлеглий».
56. Методи прийняття колективних рішень і створення атмосфери творчості.
57. Дії менеджера щодо попередження та вирішення конфлікту.
58. Стресові ситуації та їх вплив на організаційну поведінку.
59. Ситуації покарання і звільнення.
60. Забезпечення соціального захисту персоналу.

7 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до шкали переведення оцінок ECTS (таблиця), як сума балів отриманих студентом

#### 7.1 Шкала відповідності оцінок

<b>Оцінка</b>	<b>Кількість балів</b>
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

## 7. Навчально-методична картка дисципліни

**Разом:** 120 год., лекції – 36 год., семінарські заняття – 34 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 8 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV		
Назва модуля	Концептуальні основи поведінки особистості в організації			Управління ефективною поведінкою персоналу			Управління трудовою дисципліною			Управління поведінкою груп		
Кількість балів за модуль	89			99			79			98		
Лекції	№1,2 (2 б.)	№3, 4 (2 б.)	№5 (1 б.)	№6 (1 б.)	№7, 8 (2 б.)	№9 (1 б.)	№10, 11 (2 б.)	№12, 13 (2 б.)	№14,15 (2 б.)	№16 (1 б.)	№17 (1 б.)	№18 (1 б.)
Теми лекцій	Концепція організаційної поведінки	Людина в системі організаційної поведінки	Модель взаємодії людини та організаційного оточення	Атестація та оцінка персоналу	Навчання та професійний розвиток персоналу	Мотивація поведінки працівника в організації	Трудова дисципліна як складова управління персоналом	Деструктивна поведінка людей в організації	Управління змінами в організаційній поведінці	Формування груп та команди в організаціях	Поведінковий аспект прийняття колективних рішень	Управління конфліктами та стресами в організації
Семінарські заняття	№1 (11 б.)	№2 (11 б.)	№ 3, 4 (22 б.)	№ 5, 6 (22 б.)	№ 7 (11 б.)	№8, 9 (22 б.)	№ 10 (11 б.)	№11 (11 б.)	№12 (11 б.)	№13, 14 (22 б.)	№15, 16 (22 б.)	№17 (11 б.)
Теми семінарських занять	Концепція організаційної поведінки	Людина в системі організаційної поведінки	Модель взаємодії людини та організаційного оточення	Атестація та оцінка персоналу	Навчання та професійний розвиток персоналу	Мотивація поведінки працівника в організації	Трудова дисципліна як складова управління персоналом	Деструктивна поведінка людей в організації	Управління змінами в організаційній поведінці	Формування груп та команди в організаціях	Поведінковий аспект прийняття колективних рішень	Управління конфліктами та стресами в організації
Самостійна робота	5б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Поточний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)			Модульна контрольна робота 2 (25 б.)			Модульна контрольна робота 3 (25 б.)			Модульна контрольна робота 4 (25 б.)		
Підсумковий контроль	Іспит											
Всього балів: 365	Коефіцієнт 6.08											

## 8. Рекомендована література

### Базова:

1. Брич В. Я. Психологія управління: навч. посібник / В. Брич, М. Корман. - Київ: Кондор, 2013. – 377 с. (Бібліотека Університету)
2. Людинократія. Створення компаній, у яких люди – понад усе / Гері Гемел, Мікеле Заніні. – К.: Лабораторія, 2021. – 320 с.
3. Психологія управління / Є. Ходаківський, Ю. Богоявленська, Т. Грабар. – К., 2020. – 492 с.
4. Рульєв, В. А. Управління персоналом: навчальний посібник / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич, Т. Л. Мостенська. – Київ: Кондор, 2013. – 309 с. (Бібліотека Університету)
5. Складні підлеглі. Практика керівників / М. Батирєв. – Х.: «Фабула», 2021. – 224 с.
6. Управління персоналом: підручник / О.М. Шубалий, Н.Т. Рудь, А.І. Гордійчук, І.В. Шубала, М.І. Дзямулич, О.В. Потьомкіна, О.В. Середа; за заг. ред. О.М. Шубалого. – Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 404 с.
7. Як пасти котів / Генк Рейнвотер. – Х.: "Фабула", 2020. – 320 с.

### Допоміжна:

8. Коваленко О.М. Коучинг у системі чинників ефективного управління людськими ресурсами підприємства / О.М. Коваленко, Н.П.Воробйова, І.М. Вінчук // Формування ринкових відносин в Україні: збірник наукових праць. – 2019. – № 5. – С. 80-87. (Бібліотека Університету)
9. Культурний код. Секрети успішної взаємодії в команді / Деніел Койл. – К.: Видавництво: «Наш Формат», 2023. – 208 с.
10. Лук'янихин В.О. Менеджмент персоналу: навчальний посібник / В.О.Лук'янихин. – Суми: Університетська книга, 2017. – 592 с. (Бібліотека Університету)
11. Пірен М.І. Конфліктологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / М.І. Пірен. – Київ: МАУП, 2003. – 360 с. (Бібліотека Університету)
12. Пекар В. Різнобарвний менеджмент. – Х.: Фоліо, 2019. – 191 с.
13. П'ять мов вдячності у професійних стосунках. Мистецтво мотивації словом / Гері Чепмен, Пол Вайт. – Київ: «Book Chef», 2019. – 272 с.
14. Розверніть корабель. Уроки менеджменту від капітана підводного човна / Девід Марке. – Київ: "Наш Формат", 2021. – 264 с.
15. Шахова О., Самойлова В. Сила HR. Як досягати цілей бізнесу. – Л.: Vivat, 2022. – 400 с.

Посилання на електронний навчальний курс:

<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view?id=21957>



